

# Tõrvandi Kooli õppekava üldosa

## Kooli andmed

Kooli nimi: Tõrvandi Kool

Kooli pidaja: Kambja Vallavalitsus

Kooli liik: põhikool

Õppekava: Eesti riiklik põhikooli õppekava

Õpilaste arv: kuni 860

Postiaadress: Ringtee 1a, Tõrvandi alevik 61715, Kambja vald, Tartumaa

Telefon: +372 53 019 510

E-mail: [kool@torvandi.edu.ee](mailto:kool@torvandi.edu.ee)

Koduleht: [www.torvandi.edu.ee](http://www.torvandi.edu.ee)

## Sisukord

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Üldalused                                                                                       | 3  |
| 2. Tõrvandi Kooli väärtused ja eripära                                                             | 3  |
| 2.1. Väärtused                                                                                     | 3  |
| 2.2. Eripära                                                                                       | 3  |
| 3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid                                                                | 4  |
| 3.1. Õppimise käsitlus                                                                             | 4  |
| 3.2. Kasvatuse käsitlus                                                                            | 5  |
| 4. Lõimingu põhimõtted                                                                             | 5  |
| 5. Läbivad teemad                                                                                  | 5  |
| 6. Liikluskasvatus                                                                                 | 7  |
| 7. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted                                                             | 7  |
| 8. Õppekorraldus                                                                                   | 10 |
| 9. Õppemahtudes tehtud erisused                                                                    | 11 |
| 10. Valikainete ja B-võõrkeeles valimise põhimõtted                                                | 11 |
| 11. Tunnijaotusplaan                                                                               | 12 |
| 12. Üldõpetuse korraldus                                                                           | 13 |
| 13. Muu kodukeelega õpilaste toetamine eestikeelses õppes                                          | 13 |
| 14. Õpikeskkond ja selle mitmekesistamine                                                          | 13 |
| 15. Kolmanda kooliastme loovtöö                                                                    | 15 |
| 16. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamine                                           | 16 |
| 17. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord | 19 |
| 18. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine                                       | 21 |
| 19. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus                                  | 21 |
| 20. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted                                               | 22 |
| 21. Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused | 23 |
| 22. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord                                                  | 24 |

## 1.Üldalused

- 1.1.Tõrvandi Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles sätestatakse kooli eripärast tulenevad valikud õppe- ja kasvatustöö korraldamisel.
- 1.2.Õppekava aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, kogukonna ja koolipere ootused, kehtiv Kambja valla arengukava ja kehtiv Eesti haridusvaldkonna arengukava.
- 1.3.Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor, kes ka õppekava kinnitab. Enne kinnitamist annavad õppekava kohta arvamuse kooli õppenõukogu, hoolekogu ja õpilasesindus.

## 2.Tõrvandi Kooli väärtused ja eripära

### 2.1. Väärtused

Tõrvandi Kool lähtub tegutsemisel **neljast alusväärtusest**. Kooliruumis väljenduvad alusväärtused värvilaiukudena meie koolimaja sisearhitektuuris ja kooli sümboolikal.

**Lugupidamine** tähendab meie jaoks, et omavaheline suhtlus jätab inimesse tunde, et ta on väärtuslik. Koolis on au sees teiste abistamine ning lahenduskesksus inimsuhetes ja probleemide lahendamisel. Kool aitab kaasa, et õpilases kujuneks oma kodukohta, loodust ja riiki väärtustav hoiak. Koolipere on kaasatud kooli tegemistesse ning inimeste panus kooli ja kogukonna tegevuste läbiviimisse on kõrgelt väärtustatud.

**Tasakaal** tähendab, et koolis toimuv on jõukohane ning kool ei kaldu äärmustesse. Lastele võimaldatakse koolinädala vältel piisavalt füüsilist aktiivsust, puhkust ajule ja vaheldust meelte. Kooli poolt esitatud arengueesmärgid ja nõudmised on tasakaalus sellega, millega õppijad, õpetajad ja lapsevanemad suudavad kaasa tulla.

**Avastusrõõm** tähendab, et koolis toimuv julgustab õppijat avastama ja katsetama. Kool toetab õppekorralduse ja õpetajate koostöö kaudu lõimingu rakendumist. Kool suunab iganädalase õpitee eesmärgistamise ja toetava tagasiside kaudu õpilase kasvamist enastjuhtivaks isiksuseks, kes on teadlik oma võimetest ja oskustest. Kool väärtustab kokkupuudet elulise ja rakenduslikuga läbi õppekäikude, ühiste sündmuste ja insenerioskuste õppe.

**Usaldus** tähendab, et täiskasvanud tajuvad oma vastutust lastega töötades, valitseb heatahtlikkus. Kasvatustöös on võtmetähtsusega lastele antav eeskuju ja suhteruum, mida lapsed kogevad. Õpetajad, lapsevanemad ja juhtkond teevad endast oleneva, et hoida usalduslikke suhteid ja olla eeskujuks, lapsevanem julgeb suhelda kooliga ja vastupidi. Õpilase arengut ja hetkeseisu tagasisidestatakse kodu ja kooli vahel regulaarselt.

### 2.2. Eripära

Tõrvandi Kool asub kiiresti arenevas, linnaregiooniga tihedalt seotud piirkonnas Kambja vallas, kus kohalikud ettevõtted teevad koostööd kogukonna ja vallas tegutsevate asutustega ning jagavad oma kogemusi haridusasutustega. Sellest tulenevalt on kooli eripäraks **insenerimõtleamise arendamine** alates 1. klassist.

Insenerimõtlemine aitab õpilastel luua seoseid päris elu ja teooria vahel ning tähendab nii tehnilise taibu, suhtlemisoskuse, ettevõtlikkuse kui ka näpuosavuse arendamist. Insenerimõtleamise süsteemseks arendamiseks rakenduvad Tõrvandi Koolis mitmed koolikorralduslikud ja õppekavalised sammud.

- Insenerimõttlemist arendatakse kooli **insenerioskuste ainekava** järgi, mis seostab loogika, tehnoloogia, ettevõtlikkuse ja leiutamise teemasid. Insenerioskuste õppimine arendab õpilases leidlikkust, näpuosavust ja algatusvõimet ning võimaldab seostada teistes õppeainetes saadud teadmisi. Koolis töötab **insener-leiutaja**, kes õpetab insenerioskuste ainet ning juhib valdkonna sihipärast arengut.
- **Teadusliku mõtlemise arengu** toetamiseks koostatakse Tõrvandi Koolis I ja II kooliastmel uurimistöid ja III kooliastmel loovtöid. 1. – 6. klassini sooritavad õpilased igal aastal ühe oma huvist lähtuva ainevaldkondi lõimiva tervikliku uurimistöö. Uurimistööde koostamist juhendavad oma kooli õpetajad ja töötajad, juhendajatena kaasatakse lapsevanemaid ning teisi täiskasvanuid, kellel on huvi ja oskus uurimistöid juhendada. Uurimistööd esitatakse kooli teadusõhtul.
- Kolmanda kooliastme **valikained lähtuvad kooli eripärast**. Õpilane saab valida kaks huvipakkuvat kursust 7. klassis järgnevast: "Ettevõtlusõpetus" (s.h. rahatarkus), "Teadusliku mõtlemise alused", "Kriisivalmidus" ning "Tehnoloogia tulevik".
- Insenerimõttlemise arengut toetab **reaalainete ja informaatika süvendatud õppimine**. Matemaatika õppimiseks on võrreldes riikliku õppekavaga kõigis kooliastmetes suurendatud matemaatika tundide mahtu. Informaatikat õpitakse I kooliastmes lõimituna matemaatikasse ning II ja III kooliastmes on informaatika kohustuslik õppeaine.
- Koolis pakutav **huvitegevus ja korraldatavad õppekäigud** lähtuvad kooli eripärast ning on tihedalt seotud kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidega.

### 3.Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tõrvandi Kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärk on anda õpilasele kaasa tugev täppis- ja loodusteaduste taust, tervislikud eluviisid ja oskus ennast juhtida. Kool arendab isiksust, kes suudab luua kestvaid ja usalduslikke suhteid ning peab lugu teistest inimestest, loodusest, oma riigist ja kultuurist.

#### 3.1. Õppimise käsitlus

**Tõrvandi Koolis on õppimine väljundipõhine**, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on toetada selliste teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

**Õppimise aluseks on kogemus**, mida õpilane saab siis, kui ta rakendab oma teadmisi uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel ja väidete õigsuse üle arutledes. Eesmärk on luua õppimise ja kasvatuse kaudu kogemustepõhine õpikeskkond, kus õpilane tunneb julgust katsetada ning rõõmu avastamisest.

**Õpikeskkonnaks on ka kodu**, mistõttu on õppe- ja kasvatustöö eesmärk kujundada usalduslik ja lugupidav suhtlus kooli ja kodu vahel ning väärtustada lapsele antavat eeskuju.

**Õpilane võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest** ning õpib varakult enda tegutsemist juhtima. Eesmärgiks on toetada enesejuhtimise oskuste kujunemist ning isikliku vastutuse võtmist oma arengu eest.

Õpetaja kavandab õpet ja annab tagasisidet nii, et õpilases säilib tahe õppida. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on luua tasakaal eduelamuse ja pingutuse vahel, vältides nii pidevaid ebaõnnestumisi kui ka pingutusteta saavutusi.

Õppimine kestab kogu eluaja. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on kujundada õppimiseks vajalikke oskusi ja tööharjumusi juba põhihariduse omandamise käigus.

## 3.2. Kasvatuse käsitlus

Kasvatuse kaudu kujunevad õpilase suhted teda ümbritseva maailmaga. Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on luua väärtuspõhine koolikeskkond, kus koostöö, usaldus ja ühised kasvatuspõhimõtted toetavad õpilase arengut.

**Koolis on õpetaja hoiakute kujundamise võtmeisik.** Õppe- ja kasvatustöö eesmärk on, et õpetaja pakuks isiklikku eeskujut, toetaks õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning looks keskkonna, kus areneksid ühiskonnas aktsepteeritud käitumisharjumused.

## 4. Lõimingu põhimõtted

4.1. Lõimingu ehk seostamisena mõistetakse Tõrvandi Koolis erinevate õppeainete, oskuste ja kogemuste terviklikuks õpikogemuseks seostamist. Selle saavutamiseks korraldab Tõrvandi Kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab leida õppeainete ühisosa. Seostamine toimub õppeainete ja ainevaldkondade sees ja vahel, lendude ja kooliastmete vahel, samuti lõimitakse üld- ja huviharidust.

4.2. Õppekorralduslikult toetavad lõimingu üldõpetusliku tööviisi kasutamine I – 4. klassis; pikad tunnid; I ja II kooliastme uurimistööde ning III kooliastme loovtööde koostamine; lennuülesed temporühmad A-võõrkeele õppes; sarnase valdkonna õppeainete koondamine õppetoolidesse; kooli eripärast lähtuvad valikained; insenerioskuste õppeaine.

4.3. Lõimingu toetava õppekeskkonna loovad piirkonna ning kaasaegse hoone ja õueala võimalused (trepistik, aatrium-aula, õuesõppeklass, füüsika- ja keemiaklass koos laboriga); õpetajate vahelise koostöö toetav päevakava (pikk lõunapaus, eraldatud aeg õpetajate koostöötundide jaoks, pikk tund); ühine õppevahendite baas; õpilaste ja töötajate vaimset ja füüsilist tervist hoidev töökultuur.

4.4. Lõimingu toetava koostöö raames toimuvad õpetajate, tugispetsialistide ja juhtkonna regulaarsed koostöötunnid, kus kavandatakse lennupõhiseid, ainetevahelisi ja ülekoolilisi õppe- ja kasvatustegevusi; õpetajad on autonoomsed oma töö kavandamisel; koostöö kohalike ettevõtete ja asutustega on eesmärgistatud (vallavalitsus, Kambja valla lasteaiad ja koolid, Tõrvandi raamatukogu, Tõrvandi noortekeskus, Tõrvandi päästeselts); osaletakse maakondlikel ja riiklikel konkurssidel (Eesti Teadusagentuuri konkursid, õpilasvõistlused, olümpiaadid); osaletakse juhtidele, õpetajatele ja õpilastele suunatud rahvusvahelistes, maakondlikes ja riiklikes projektides.

## 5. Lõimivad teemad

5.1. Lõimivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste arendamise, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu saavutamise üheks vahendiks. Lõimivate teemadega arvestatakse ka vaimse ja füüsilise koolikeskkonna kujundamisel ja korraldamisel.

5.2. Lõimivad teemad käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

### 5.3. Läbivate teemade õpe rakendub:

- aineõppes, kus läbivatest teemadest lähtudes tuuakse õppetöösse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid;
- aineõppes, ülekooliliste ja klassidevaheliste õppe- ja kasvatustegevuste kaudu;
- valikainete ja III kooliastme loovtöö temaatika valiku kaudu;
- õpilaste omaalgatuslikes ettevõtmistes, huvitegevuse ja koostööprojektide kaudu.

### 5.4. Õppe- ja kasvatustegevusi läbivad teemad koos käsitlemise võimalustega:

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</b>, millega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.</p>                                                                                                                         | <p>“Tööle kaasa!” päev, karjääriõpetus III kooliastmes, külalisesinejad, arenguveestlused õpilasega, külaskäigud ettevõtetesse ja ettevõtete kaasamine õppetegevuse rikastamiseks, koolivälised ringijuhendajad (VOCO, TalTech Tartu kolledž)</p>                        |
| <p><b>Keskkond ja jätkusuutlik areng</b>, millega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.</p>                                                                                                                                  | <p>Õueaktused ja õuesõpe, keskkonnateadlik majandamine koolis tervikuna (energiakasutus, toitlustus, jäätmemajandus), looduskäigud ja -programmid, temaatilised uurimistööd</p>                                                                                          |
| <p><b>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</b>, millega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.</p>                                                                 | <p>Õpilasesinduse valimised ja töö, kogukondlikes algatustes osalemine (kooliraamatukogu arendamine, Tõrvandi perepäev), koostöö kohaliku omavalitsusega (õpilaste esinemine valla sündmustel, valla esindajate osalemine kooli sündmustel, vallavalitsuse külastus)</p> |
| <p><b>Kultuuriline identiteet</b>, millega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.</p> | <p>Kooride ja rahvatantsurühmade tegevus, Eesti Vabariigi aastapäeva aktus, Tõrvandi Kooli riigikaitsepäev, rahvusvahelised koostööprojektid (e-Twinning, Erasmus), koolis õpetatavate võõrkeelte keele- ja kultuuri tutvustamine</p>                                    |
| <p><b>Teabekeskkond ja meediakasutus</b>, millega taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme ning toimib</p>                          | <p>Informaatika õpetamine, koostöö Tõrvandi raamatukoguga, osalemine 2. klasside õpioskuste mängul, loovtööd ja nende vormistamine</p>                                                                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas keskkonnas.                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Tehnoloogia ja innovatsioon</b> , millega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.                                                       | Tõrvandi Tehnoloogiakool, insenerioskuste õppeaine, kaasaegsed tehnoloogia- ja loodusainete klassid, Stuudium ja kooli e-mail õpilastel, õpiotstarbeliste digikeskkondade kasutamine                |
| <b>Väärtused ja kõlblus</b> , millega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. | Iganädalased klassijuhatajatunnid, trepikogunemised, ühissündmused, klassireeglite koostamine, saavutatud tunnustuste esitlemine kogu kooliperele, saavutuste jagamine sotsiaalmeedias ja kodulehel |
| <b>Tervis ja ohutus</b> , millega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.                  | Osalemine ohutusmängul "Karvik", evakuatsiooniõppused, koostöö Tõrvandi päästeseltsi ja piirkonnapolitseerikuga, Liikuma Kutsuva Kooli tegevused, õuevahetunnid, täiskasvanute eeskujud             |

## 6. Liikluskasvatus

- 6.1. Liikluskasvatus toimub lõimituna ainetundides, klassijuhatajatundides, temaatilistel sündmustel, õppekäikudel ja õuesõppe tundides kooli, kodu ja kogukonna koostöös.
- 6.2. Liiklusteemalised ülekoolilised sündmused kavandatakse kooli üldtööplaanis, klassisisesed õppetegevused kavandab klassijuhataja.
- 6.3. Esimese kooliastmes õpitakse liiklusõpetust Transpordiametis välja töötatud materjalide abil. Liikluskasvatuse sisuks on jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse, kodu- ja kooli ümbruse liiklusest (koolitee, sõidutee ületamine, liiklusmärkide tähendused, liiklemine pimedal ajal, käitumine ühissõidukites ja peatuses, jalakäija liiklemise ohud).
- 6.4. II ja III kooliastmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning teedel ohutu liiklemise õpetamine.

## 7. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

- 7.1. Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- 7.2. Üldpädevused kujunevad õppe- ja klassijuhatajatundides toimuva töö kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses.

### 7.3.Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

**Kultuuri- ja väärtuspädevus**, ehk suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid. Tõrvandi Koolis näiteks:

- rahvuse, kultuuri ja kooli põhiväärtuste seisukohast oluliste tähtpäevade märkamine ja tähistamine klassi ja kogukonnaga (riigikaitsepäev Eesti Vabariigi aastapäeva nädalal, kogu koolipere jõulumatk jõuluvahetaja eelsel nädalal);
- kooli kui asutuse toimimises rakendatakse keskkonnahoidlikke põhimõtteid, välditakse raiskamist, korraldatakse loodusretki, koolirestoranis kasutatakse tooraineid võimalikult kokkuhoidlikult;
- võõrkeeletunde õpet alustatakse 2. klassis;
- rahvusvahelistes võrgustikutegevustes osalemine (e-Twinning, Erasmus);
- iganädalased klassijuhtajatunnid.

**Sotsiaalne ja kodanikupädevus** ehk suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel. Tõrvandi Koolis näiteks:

- vabatahtliku tegutsemise väärtustamine, aktiivne panustamine soovitud muutuste ellukutsumisse (õpilasesinduse töös osalevad õpilased 3. klassist alates ja õpilasesindus on kaasatud hoolekogu töösse, Liikuma Kutsuva Kooli programmi raames tegutsevad mängujuhid, lastevanemaid kaasatakse oma eriala ja töö tutvustamiseks);
- iga täiskasvanu koolis sekkub, et takistada vajadusel pahatahtlikkust ja vägivalda;
- soodustatakse õppe- ja kasvatustegevusi, mille kaudu saada teadlikuks oma võimalikust panusest kodanikuna ning tulla toime kriisiolukordades (valikaine "Kriisivalmidus", Tõrvandi päästeseltsi külastus, võimalus osaleda piirkonna noorkotkaste ja kodutütarde rühmade tegevuses, koostöö kohaliku konstaabliga).

**Enesemääratluspädevus** ehk suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme. Tõrvandi Koolis näiteks:

- 1. – 4. klassi õpilase päevaraamat;
- arenguvestlused õpilastega;
- igapäevased õuevahetunnid ja isiklike nutiseadmete vaba kooliruum;
- õpilasel on võimalus osaleda sotsiaalsete oskuste treeningus, mida juhendab tugispetsialist (Sipelgate Salaselts);
- lapsevanemad saavad osaleda kasvatuse teemalistes aruteludes Vanemate Akadeemias ja seeläbi olla teadlikumad lapse arengu toetamisel.

**Õpipädevus** ehk suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi. Tõrvandi Koolis näiteks:

- 1. – 6. klassis koostab iga õpilane uurimistöö, mis annab kogemuse pikemaajalist teaduslikku protsessi läbi viia ja oma tööd juhtida;
- kujundavat ehk õppimist toetavat hindamist kasutatakse kõikides Tõrvandi Kooli klassides;
- õpetajate autonoomsus konkreetsest klassist või rühmast lähtuvate õpistrateegiate valimisel;
- koolis töötab meisterõpetaja kutsega õppearhitekt;
- õpetajaid, õpilasi ja lapsevanemaid nõustavad tugispetsialistid;
- koolis toimub nophe õpe andekatele ja õpiabirühm tuge vajavatele õpilastele, kus muuhulgas tutvustatakse õpilastele vajalikke õpistrateegiaid.

**Suhtluspädevus** ehk suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi. Tõrvandi Koolis näiteks:

- koolis veedetud aega kasutatakse võimalusel sotsiaalseks näost-näku suhtluseks ning ka tunnivälisel ajal hoitakse lapse tervise huvides kindlapiirilist nutikasutuse distsipliini;
- koostöö Tõrvandi raamatukoguga (laenutamine, raamatukogutunnid);
- loov- ja uurimistööde koostamise raames õpitakse sobiva juhendaja leidmist, küsitluse ja intervjuu läbiviimist ning korrektset viitamist;
- osalemine kooli, valla ja maakondlikel etlusvõistlustel ja konkurssidel;
- esinemine õpilassündmustel (nt aktused, teadusõhtu, insenerioskuste päev);
- kõik koolis töötavad täiskasvanud võtavad vastutuse viisaka ja lugupidava suhtlemise arendamisel;
- osalemine õpilasesinduse valimiskampanias.

**Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** ehk suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt. Tõrvandi Koolis näiteks:

- insenerioskuste ainekava, mis annab õpilastele täiendava kokkupuute loogika ja matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogia ning loovuse ja ettevõtlikkuse valdkondadega;
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogia-alaste teadmiste praktiline kasutamine (nt kooli sünnipäeval tähistatakse insenerioskuste päeva, kus õpilastel on võimalus kasutada erinevaid tehnoloogiaid oma töötoa ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks, looduslaagrid, Tõrvandi Tehnoloogiakool huvihariduse baasil, teised tehnoloogiaalaldkonna huviringid);
- koolis on hästivarustatud tehnoloogiaõpetuse ruumid ja loodusteaduste klassid ning õpilastel on vajalikule varustusele hea ligipääs;
- matemaatika õpetamisel kasutatakse erinevaid digikeskkondi (nt Eduten ja Matific);
- ülevallalise inseneeria-alase õpilasvõistluse "Mini-inseneride missioon" korraldamine.

**Ettevõtlikkuspädevus** ehk suutlikkus ideid luua ja ellu viia kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust. Tõrvandi Koolis näiteks:

- õpilased osalevad konkurssidel ja võistlustel;
- õpilastel on alates 3. klassist võimalus kandideerida õpilasesindusse;
- õpilastel on võimalus saada Liikuma Kutsuva Kooli programmi raames mängujuhiks;

- õpilasi kaasatakse tegevustesse, milles nad saavad vedada eest üritust või projekti;
- koolis valitseb suhtluskultuur, mis julgustab õpilasi koolis ette tulevaid probleeme märkama ja neile koostöös täiskasvanutega lahendusi leidma;
- külaskäigud piirkonna erinevatesse ettevõtetesse ja asutustesse;
- kool loob tingimused, et koolipere ühistel sündmustel osaleksid kõik õpilased (õpilastel on sündmuse õnnestumisel oma roll, kellaajaga arvestamine, vanemate kaasamine);
- kool toetab õpilasi õpilasfirmade loomisel.

**Digipädevus** ehk suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv asukonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tõrvandi Koolis näiteks:

- informaatika õppeaine on II ja III kooliastmes kohustuslik;
- matemaatika õppeaine mahtu on kõigil kooliastmel suurendatud ning see sisaldab informaatikaõpetuse moodulit 3. klassis (20 tundi õppeaastas);
- koolis on piisaval arvul digivahendeid;
- digivahendite ja digitaalsete keskkondade otstarbekat ja turvalist kasutamist õpetab iga õpetaja oma ainetunnis;
- koolis töötab õppearhitekt, kes toetab õpilasi ja õpetajaid digipädevuste arendamisel ning analüüsib tegevuste edukust.

## 8.Õppekorraldus

8.1.Õppesüsteemi järgi jaotub kool kolme astmesse: I kooliaste (1. – 3. klass), II kooliaste (4. – 6. klass) ja III kooliaste (7. – 9. klass).

8.2.Õppetöö toimub 1. – 4. klassis üldõppe ja 5. – 9. klassis aineõppe vormis.

8.3.Kunsti ja insenerioskuste õppeainet õpitakse 5. ja 6. klassis poolaasta kaupa kaks tundi nädalas, teisi aineid kogu õppeaasta vältel.

8.4.Õppeaastas on 35 õppenädalat, kokku 175 õppepäeva. Õppeaasta on jaotatud viieks perioodiks, mis on eraldatud koolivaheaegadega.

8.5.Õppenädal koosneb viiest õppepäevast. Õppepäev koosneb õppetundidest.

8.6.Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit.

8.7.Juhendatud õpe on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja. Juhendatud õppe vormideks on näiteks õppetund, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe, õppekäik ja ülekooliline sündmus.

8.8.Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Kaks tundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Sellisel juhul on teise tunni pikkuseks 40 minutit ning tund on jagatud osadeks: õppetöö aine- või klassiõpetaja juhendamisel (40 minutit) ning üldpädevuste kujundamine klassijuhataja juhendamisel klassijuhatajatunnis (5 minutit). Klassijuhatajatunni pikkus on 25 – 45 minutit olenevalt klassist. (p. 8.8. muudatus jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)

8.9.Õppetundide arv ja järjekord ning klassijuhataja tunni pikkus ja toimumise aeg sätestatakse tunniplaaniga. Tunniplaan on päevakava osa. Päevakava kehtestab direktor ning see sisaldab lisaks õppetundidele ka õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust.

8.10.Õppekäik lõimib erinevaid ainevaldkondi ja toetab õpi- ning üldpädevuste arengut. Igas klassis toimub igal õppeaastal vähemalt kolm õppekäiku: üks elukeskkonnaga seotud õppekäik, üks õppekäik ettevõttesse või asutusse ning üks kultuurivaldkonna õppekäik. Õppekäigud kavandavad ja korraldavad õpetajad.

8.11.Vajadusel korraldatakse õpe distantsilt. Kooli suunab distantsõppele direktor, järgides riiklikke ja/või koolipidaja suuniseid.

## 9.Õppemahtudes tehtud erisused

9.1. Kooli eripäraks on insenerimõtlemissuundade arendamine. Sellest lähtuvalt õpetatakse I ja II kooliastmes insenerioskuste õppeainet. Insenerioskuste õppeaine on kooli valikaine, milleks kasutatakse riikliku õppekavaga võimaldatud vaba tunniressurssi. Õpe toimub 1. – 6. klassini igas klassis 35 tundi õppeaastas.

9.2.Reaalainete süvendatud õppeks on võrreldes riikliku õppekavaga suurendatud matemaatika tundide mahtu järgnevalt: I kooliastmes 3 tunni, II kooliastmes 4 tunni ja III kooliastmes 2 tunni võrra.

9.3.Vaba tunniressurssi kasutatakse 7. klassis valikaine pakkumiseks. Õpilane saab valida kaks huvipakkuvat kursust järgnevast: "Ettevõtlusõpetus" (s.h. rahatarkus), "Teadusliku mõtlemise alused", "Kriisivalmidus" ning "Tehnoloogia tulevik". Ühe kursuse läbib õpilane esimesel poolaastal ja teise teisel poolaastal. Ühe kursuse maht on 17,5 õppetundi.

9.4.Kool lähtub arusaamast, et võõrkeelte õppimist tuleb alustada varakult, seepärast on A-võõrkeelele (inglise keel) I kooliastmes vaba tunniressursi arvelt ette nähtud 2 lisatundi.

9.5. II ja III kooliastme vaba tunniressurssi kasutatakse informaatika õpetamiseks. Informaatika on kohustuslik õppeaine 5. klassis ja 7. klassis, üks tund nädalas. Informaatika õppe eesmärk on õpetada digitaalse sisu loomist, digitaalses informatsioonis toimetulekut, kujundada tervislikke nutikasutuse harjumusi, tutvuda programmeerimisega ning õpetada andmetabelite ja tekstidokumentidega töötamist.

9.6.Kehalise kasvatuse valdkonna õppeaine liikumisõpetus tundide arvu on suurendatud II kooliastmes ühe tunni võrra, et edendada tervislikke eluviisi ja liikuvust.

## 10. Valikainete ja B-võõrkeele valimise põhimõtted

10.1.B-võõrkeele õpe algab 6. klassist ja B-võõrkeelena on võimalik õppida saksa või prantsuse keelt. Keelerühm avatakse vähemalt 10 huvilise olemasolul.

10.2.7. klassis saab õpilane valida kaks kursust järgmistest: "Ettevõtlusõpetus" (s.h. rahatarkus), "Teadusliku mõtlemise alused", "Kriisivalmidus" ja "Tehnoloogia tulevik".

10.3.Ühe nimetatud kursuse maht on 17,5 tundi õppeaastas ning see toimub ühe poolaasta jooksul. Õpperühm avatakse kui ainet soovib õppida vähemalt 12 õpilast ning rühmad moodustatakse lenuülesest. Maksimaalne õpilaste arv rühmas on 24.

10.4.Valikaine ja B-võõrkeele valib õpilane järgnevalt õppeaastaks hiljemalt 1. juuliks kooli poolt edastatud digitaalsel vormil. (p. 10.4. jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)

## 11. Tunnijaotusplaan

11.1. Tõrvandi Kooli tunnijaotusplaan kehtestab põhikooli riikliku õppekavaga sätestatud õppeainete mahu ja lisatunniressursi kasutamise klassiti.

11.2. Tärniga (\*) on tunnijaotusplaanis märgistatud üldõpetuse vormis õpetatavad õppeained. Üldõpetuse puhul ei näita tunnijaotusplaan ainetundide arvu nädalas, vaid näitab arvestuslikult, kui suure osa üldõpetuse ajast kasutab õpetaja antud õppeainega seotud õpitulemuste saavutamiseks.

| Õppeained                                                     | I kooliaste |      |           |           |           | II kooliaste |      |           |           |           | III kooliaste |      |           |           |           |
|---------------------------------------------------------------|-------------|------|-----------|-----------|-----------|--------------|------|-----------|-----------|-----------|---------------|------|-----------|-----------|-----------|
|                                                               | RÕK         | Lisa | 1.        | 2.        | 3.        | RÕK          | Lisa | 4.        | 5.        | 6.        | RÕK           | Lisa | 7.        | 8.        | 9.        |
| 1) eesti keel                                                 | 19          |      | 7*        | 6*        | 6*        | 11           |      | 5*        | 3         | 3         | 6             |      | 2         | 2         | 2         |
| 2) kirjandus                                                  | 0           |      |           |           |           | 4            |      |           | 2         | 2         | 6             |      | 2         | 2         | 2         |
| 4) A-võõrkeel                                                 | 3           | 2    |           | 2         | 3         | 9            |      | 3         | 3         | 3         | 9             |      | 3         | 3         | 3         |
| 5) B-võõrkeel                                                 | 0           |      |           |           |           | 3            |      |           |           | 3         | 9             |      | 3         | 3         | 3         |
| 6) matemaatika                                                | 10          | 3    | 4*        | 4*        | 5*        | 13           | 4    | 6*        | 6         | 5         | 13            | 2    | 5         | 5         | 5         |
| 7) loodusõpetus                                               | 3           |      | 1*        | 1*        | 1*        | 7            |      | 2*        | 2         | 3         | 2             |      | 2         |           |           |
| 8) geograafia                                                 | 0           |      |           |           |           | 0            |      |           |           |           | 5             |      | 1         | 2         | 2         |
| 9) bioloogia                                                  | 0           |      |           |           |           | 0            |      |           |           |           | 5             |      | 1         | 2         | 2         |
| 10) keemia                                                    | 0           |      |           |           |           | 0            |      |           |           |           | 4             |      |           | 2         | 2         |
| 11) füüsika                                                   | 0           |      |           |           |           | 0            |      |           |           |           | 4             |      |           | 2         | 2         |
| 12) ajalugu                                                   | 0           |      |           |           |           | 3            |      |           | 2         | 1         | 6             |      | 2         | 2         | 2         |
| 13) inimeseõpetus                                             | 2           |      |           | 1*        | 1*        | 2            |      |           | 1         | 1         | 2             |      | 1         | 1         |           |
| 14) ühiskonnaõpetus                                           | 0           |      |           |           |           | 1            |      |           |           | 1         | 2             |      |           |           | 2         |
| 15) muusika                                                   | 6           |      | 2         | 2         | 2         | 4            |      | 2         | 1         | 1         | 3             |      | 1         | 1         | 1         |
| 16) kunst                                                     | 4.5         |      | 1.5*      | 1.5*      | 1.5*      | 3            |      | 1*        | 1         | 1         | 3             |      | 1         | 1         | 1         |
| 17) tööõpetus; käsitöö ja kodundus; töö- ja tehnoloogiaõpetus | 4.5         |      | 1.5*      | 1.5*      | 1.5*      | 5            | 1    | 2         | 2         | 2         | 5             |      | 2         | 2         | 1         |
| 18) liikumisõpetus                                            | 8           |      | 2         | 3         | 3         | 8            | 1    | 3         | 3         | 3         | 6             |      | 2         | 2         | 2         |
| 19) insenerioskused                                           |             | 3    | 1         | 1         | 1         |              | 3    | 1         | 1         | 1         |               |      |           |           |           |
| 20) informaatika                                              |             |      |           |           |           |              | 1    |           | 1         |           |               | 1    | 1         |           |           |
| 21) valikaine                                                 |             |      |           |           |           |              |      |           |           |           |               | 1    | 1         |           |           |
| <b>Kokku</b>                                                  | 60          | 8    | <b>20</b> | <b>23</b> | <b>25</b> | 73           | 10   | <b>25</b> | <b>28</b> | <b>30</b> | 85            | 4    | <b>30</b> | <b>32</b> | <b>32</b> |

## 12. Üldõpetuse korraldus

12.1. Tõrvandi Koolis rakendatakse 1. kuni 4. klassini üldõpetuslikku tööviisi. Üldõpetuse ehk keskustamise eesmärgiks on arendada last tervikuna, võttes arvesse tema hingelisi, vaimseid ja füüsilisi vajadusi.

12.2.Üldõpetuses seostatakse õppeained viisil, mis aitab säilitada algkoolilapsele omast terviklikku maailmapilti. Selleks lõimitakse õpetus lapse igapäevaste tähelepanekute, kogemuste ja huvide vallast valitud teemade ümber, eristamata tavapäraseid ainetunde.

12.3.Klassiõpetaja otsustab, kuidas kasutada üldõpetuse jaoks ette nähtud aega, arvestusega, et üldõpetuse ainekavas kirjeldatud õpitulemused on klassi lõpuks saavutatud. Üldõpetuse õpitulemused esitatakse klassiti üldõpetuse ainekavas.

12.4.Üldõpetusest eraldi õpetatakse muusikat, liikumisõpetust, A-võõrkeelt, insenerioskuseid ning alates 4. klassist tehnoloogiaõpetust ning käsitööd ja kodundust. Eraldi õpetatavate õppeainete õpitulemused kirjeldatakse õppeaineti ainekavades.

## 13.Muu kodukeelega õpilaste toetamine eestikeelses õppes

13.1.Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena“ ainekava alusel. (*p. 13.1. muudatus jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34*)

13.2.Õpilane, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

13.3.Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

13.4.Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul või piiratud teovõimega õpilase puhul võib vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes. Vajaduspõhiselt võib kool selle arvelt suurendada A-võõrkeele või eesti keel teise keelena ainetundide mahtu.

## 14.Õpikeskkond ja selle mitmekesistamine

14.1.Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere, sealhulgas lapsevanemad.

14.2.Koolis loodud õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone. Tõrvandi Kool korraldab õpet viisil, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

14.3.Vaimne õpikeskkond:

- Koolis koheldakse kõiki inimesi eelarvamusteta ja õiglaselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära, välditakse sildistamist.
- Suhted õpilaste, vanemate, õpetajate ja kooli juhtkonna vahel põhinevad lugupidamisel ja usaldusel, mistahes vägivald ja kiusamine on taunitud.
- Õpi- ja töökeskkonnas jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus.
- Õpilaste pingutusi ja õpiedu märgatakse ja tunnustatakse.
- Tõrvandi Koolis välditakse isiklike nutiseadmete kasutamist koolipäeva sees ja sellest tulenevat ülestimulatsiooni, suunates lapsi selle asemel mängima, teiste lastega suhtlema ja võimaldama enda ajule puhkust.

- Kooli töökorraldus toetab vaimse õpi- ja töökeskkonna hoidmist.

#### 14.4. Füüsiline õpikeskkond

- Füüsilist õpikeskkonda kujundades jälgib kool, et ruumikasutus, funktsionaalsus ja kujundus oleksid kooskõlas kooli eripära ja alusväärtustega.
- Õppes on võimalused kasutada kaasaegset tehnikat.
- Kooliraamatukogu funktsiooni täidab kooli vahetus läheduses asuv Tõrvandi Raamatukogu. Nii digitaalset kui ka traditsioonilist õppevara valitakse eesmärgipäraselt.
- Koolitervishoiuteenust pakutakse kaasaegselt sisustatud tervisekabinetis.
- Kool on liitunud Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikuga.
- Spordirajatised ja vahendid võimaldavad kehalise tegevuse ja tervislike eluviiside edendamist nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

#### 14.5. Õpikeskkonna mitmekesistamine

- Õpikeskkonna mitmekesistamiseks korraldatakse õpet ka väljaspool kooli ruume, sealhulgas kohalikes asutustes ja ettevõtetes, kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, virtuaalses õpikeskkonnas.
- Kooli juures tegutsevad huviringid, mis lähtuvad kooli eripärast.
- Rakendatakse õuesõpet, kui see on otstarbekas ja sobib kokku tunni eesmärkidega.
- Õuevahetund, mis võimaldab liikumist ja mängulisi tegevusi, on iga koolipäeva osa.
- Kooli tegevustesse kaasatakse kogukonnaliikmeid ja lapsevanemaid kas osalejate või kaaskorraldajatena.
- Õppe mitmekesistamiseks kavandatakse aineteüleseid õppekäike. Igas klassis toimub kolm õppekäiku, millest üks on loodusharidusliku sisuga. Võimalusel kasutatakse ühistransporti.
- Kultuurilise elamuse pakkumiseks korraldatakse üks kord kooliastmes teatri- või kontserdikülastus.
- Õppekavaga sätestatud õppekäigud on õpilastele kohustuslikud ning need rahastab kool.

#### 14.6. Kavandatud õppekäigud kooliastmeti:

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I kooliaste   | Õppekäigud: Tartu kunstimuuseum, Tõrvandi päästeselts, Tõrvandi raamatukogu; rahvuskultuuri töötuba; tutvumine Eesti väikelinnaga; õppekäik kohaliku tööstusettevõttesse; loodushariduslikud õppekäigud (üks igas klassis)                                                        |
| II kooliaste  | Õppekäigud: Kambja vallavalitsus, tutvumine Eesti linnaga, õppekäik muuseumisse Tartus; kultuuri- ja kirjanduslooline õppekäik (Palamuse või Kurgja); õppekäik tööstusettevõttesse; loodushariduslikud õppekäigud (üks igas klassis)                                              |
| III kooliaste | Õppekäigud: õppepäev Eesti Rahva Muuseumis; õppekäik Tallinnasse ja KUMUSse; tutvumine kodulähedaste sakraalhoonetega; Loodushariduslikud õppekäigud (üks igas klassis); kultuuri- ja kirjanduslooline õppekäik õpetajate koostöös; õppekäik tööstusettevõttesse; looduspraktika. |

## 15.III kooliastme loovtöö ja I–II kooliastme uurimistöö

- 15.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Selle toetamiseks koostatakse Tõrvandi Koolis III kooliastmel loovtöid. Selle, mis klassis ta loovtöö sooritab, kavandab ja otsustab õpilane. Loovtöö sooritab õpilane kas üksi või meeskonnas.

- 15.2. Loovtöö teema valimisel lähtub õpilane eeskätt oma huvist, kuid arvestab järgmise temaatikaga: elukestev õpe, karjääri planeerimine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused, teabekeskkond ja meediakasutus, tehnoloogia ja innovatsioon.
- 15.3. III kooliastme loovtööde juhendajaks on Tõrvandi Kooli õpetaja. Kaasjuhendajaks võib olla ka teine täiskasvanu, kellel on võimalus, huvi ja oskused õpilasi juhendada (nt tugispetsialist, koolitöötaja, lapsevanem, valdkonna spetsialist väljastpoolt kooli). Loovtöö juhendamine on õpetaja professionaalse arengu üheks võimaluseks ning nende läbiviimine toetab koolis uuenduslike õpetamismeetodite rakendamist ja arendamist.
- 15.4. Loovtöö läbiviimise ja hindamise korraldust kirjeldab Tõrvandi Kooli loov- ja uurimistööde juhend.
- 15.5. Loovtööd võib koostada kogu õppeaasta jooksul, töö lõpetamise tähtaeg määratakse kooli üldtööplaanis.
- 15.6. Töö õigeaegse ja kvaliteetse valmimise tagamiseks kannab III kooliastme loovtöö juhendaja kokkuvõtte õpilasega kohtumistest, kokkulepped ja jooksva tagasiside Stuudiumisse.
- 15.7. III kooliastme loovtöö tulemust hinnatakse mitmeeristavalt hinnangutega „arvestatud“ või „mittearvestatud.“
- 15.8. Õpilane esitleb oma loovtööd loovtööde kaitsmisel, tööd hindab vähemalt kaheliikmeline komisjon, kelle nimetab direktor oma käskkirjaga.
- 15.9. Loovtöö koostamise protsessile annab kirjaliku tagasiside nii õpilane kui ka juhendaja, selleks kasutatakse loovtöö tagasiside vormi, mis on esitatud loov- ja uurimistööde juhendis. Tagasiside vorm esitatakse loovtöö komisjonile hiljemalt üks päev enne töö esitlemist.
- 15.10. Tulemusest teavitatakse õpilast hiljemalt järgmisel tööpäeval Stuudiumi kaudu.
- 15.11. Loovtöö koostamiseks valmistatakse õpilasi ette juba I ja II kooliastmes, koostades nendega üldõpetuse ja aineülese lõimingu raames uurimusi ja suuremaid terviklikke töid ning arendades nende uurimusklikke, infootsingu ja töö vormistamise oskusi. Selleks koostavad kõik I ja II kooliastme õpilased terviklikke uurimistöid.
- 15.12.1. – 2. klassis on töö tulemuseks plakat või muu visuaalset esitamist võimaldav töö. Plakatil esitatakse järgnev: töö pealkiri, autorid ja juhendaja(d), teema valiku põhjendus, uurimisküsimus (ja eeldatav vastus küsimusele ehk hüpotees), kasutatud uurimisviisid/meetodid, tulemused ja järeldused, refleksioon (mida õppisin ja mida teeksin järgmisel korral teisiti).
- 15.13.3. – 4. klassi tulemuste esitamiseks on slaidiesitlus või selle sarnane visuaalset ja tekstilist poolt sisaldav esitusviis. Slaidiesitlus peab olema visuaalselt selge ja sellel esitatakse töö pealkiri, autorid ja juhendaja(d), teema valiku põhjendus, uurimisküsimus (ja eeldatav vastus küsimusele ehk hüpotees), kasutatud uurimisviisid/meetodid, tulemused ja järeldused, kasutatud allikate loetelu (korrektselt viidatud vähemalt kahele allikale APA stiilis), refleksioon (mida õppisin ja mida teeksin järgmisel korral teisiti).
- 15.14.5. – 6. klassi uurimistöö esitatakse referatiivse tekstina, selles sisalduvad järgmised andmed: töö pealkiri, töö autor ja juhendaja(d), teema valiku põhjendus, uurimisküsimus (ja eeldatav vastus küsimusele ehk hüpotees), kasutatud uurimisviisid/meetodid, tulemused ja järeldused, kasutatud allikate loetelu (korrektselt viidatud vähemalt kahele allikale), refleksioon (mida õppisin ja mida teeksin järgmisel korral teisiti).

15.15.I ja II kooliastme uurimistöö tulemus kajastub õpilase tunnistusel lausena "Koostasid uurimistöö teemal...". Eraldi märgitakse ära, kui õpilase töö osales ettekandega kooli teadusöhtul või koolivälisel konkursil.

*(p. 15.6.–15.16. jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)*

## 16.Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ning hindamine

16.1.Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu ja õpitulemuste saavutamise kohta, tagasiside andmine ning selle alusel edasise õppe kavandamine.

16.2.Hindamine toetab õpilase arengut, näitab püstitatud eesmärkide täitmist ning aitab õpilasel märgata oma tugevusi, andeid ja arenguvõimalusi. Hindamine suunab õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

16.3.Õpilane kaasatakse õpieesmärkide seadmisel, et arendada tema oskust oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

### Hindamise korraldus ja hinnetest teavitamine

16.4.Tõrvandi Koolis hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi ning tagasisidestatakse käitumist ja hoolsust kõikides kooliastmetes. Teadmisi ja oskusi hindab klassi- või aineõpetaja, käitumisele ja hoolsusele annab tagasisidet klassijuhataja koostöös aineõpetajatega. *(p. 16.4. muudatus jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)*

16.5. 1. – 3. klassis kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Tunnistusel väljendatakse õpitulemuste saavutamist väljenditega "Silmapaistvalt omandatud", "Omandatud", "Osaliselt omandatud" ja "Omandamata".

16.6.Alates 4. klassist on kasutusel eristav ja mitteeristav hindamine. Õpiväljundite saavutamise taset väljendatakse eristava hindena kuueastmelisel tähtskaalal A-F. Õppeainetes, kus õpitulemuse saavutamise taset pole vajalik või võimalik eristada (liikumisõpetus, kunst, käsitöö ja kodundus, töö- ja tehnoloogiaõpetus, insenerioskused), väljendatakse piisavat tulemust sõnaga „arvestatud“ (AR) ja ebapiisavat tulemust sõnaga „mittearvestatud“ (MA).

16.7.Eristava ja mitteeristava hindamise kõrval kasutatakse kõikides Tõrvandi Kooli klassides kujundavat ehk õppimist toetavat hindamist, mis keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

16.8.Kujundava hindamise üheks vahendiks 1. – 4. klassis on Tõrvandi Kooli õpilase päevaraamat, kus õpilane eakohaselt kirjeldab enda õpieesmärgid, seab ülesanded ja analüüsib oma õpitulemusi.

16.9.Suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta saab õpilane enamasti õppetunni vältel. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

16.10.Klassi- ja aineõpetajad tutvustavad iga õppeperioodi, poolaasta või teema või algul õpilastele õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda. Vanematele tutvustatakse teadmiste ja oskuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ning korda kooli kodulehel, klassi lastevanemate koosolekul, üldkoosolekul, Stuudiumi kaudu või vajadusel individuaalselt.

16.11. Teavet õpilase õpiedukusest saab e-päeviku, klassitunnistuse, õpilasraamatu ja vajadusel hinnete lehe vahendusel. Kokkuvõtvad hinded väljastatakse e-tunnistusel 1. – 3. klassis kaks korda aastas ja 4. – 9. klassile kolm korda aastas vastavalt poolaasta ja trimestri lõpus. Paber kandjal tunnistusi ei väljastata.

16.12. Õppeainetes, mida õpitakse ainult ühel poolaastal, antakse välja ainult aastahinne.

16.13. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui õpilase õppimist mitteformaal lõppes või mõnes teises haridusasutuses arvestatakse koolis õpetatava osana. (p. 16.13. muudatus jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)

16.14. Õpilase koolist lahkumisel teise datakse käimasoleva õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisesse klassi üleviimisel, viie palli süsteemi järgnevalt:

| Hinne<br>4.-9. klassis | Kirjeldus                                                                                                                   | Soorituse<br>õnnestumine<br>(%) | Ekvivalent<br>viiepalli-<br>süsteemis |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------|
| A                      | Õpilase oskuste ja teadmiste tase vastab kirjeldatud õpitulemustele, kohati neid ületades.                                  | 90 – 100                        | 5                                     |
| B                      | Õpilane tunneb õpitut väga hästi ja oskab teadmisi rakendada. Sisulisi puudujääke ei esine.                                 | 80 – 89                         | 4                                     |
| C                      | Õpilase teadmiste tase on hea ja ta oskab õpitut rakendada, kuid on mõned lüngad teadmistes või oskustes.                   | 70 – 79                         | 4 (75 – 79%)<br>3 (70 – 74%)          |
| D                      | Õpitulemused on osaliselt täidetud. Esineb olulisi puuduseid, millega oleks vaja tegeleda.                                  | 60 – 69                         | 3                                     |
| E                      | Sooritus on rahuldav, kuid õpitulemused on suures osas täitmata. Puudused on läbivad ning nendega tuleb edaspidi tööd teha. | 50 – 59                         | 3                                     |
| F                      | Õpitulemused ei ole saavutatud. Soorituseks tuleb uuesti valmistuda.                                                        | 0 – 49                          | 2 (20 – 49%)<br>1 (0 – 19%)           |

| Mitteeristav<br>hinnang   | Kirjeldus                                                                                                   | 5-palli süsteemis |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Arvestatud (AR)           | Õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid.           | 5 (90%-100%)      |
|                           |                                                                                                             | 4 (75%-89%)       |
|                           |                                                                                                             | 3 (50%-74%)       |
| Mitte-<br>arvestatud (MA) | Õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmärgi ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel. | 2 (20%-49%)       |
|                           |                                                                                                             | 1 (0%-19%)        |

| Hinnang<br>1.-3. klassis    | Hinde kirjeldus                                                                                                 | Soorituse<br>õnnestumine<br>(%) | Ekvivalent viiepalli-<br>süsteemis |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------|
| Silmapaistvalt<br>omandatud | Õpilase oskused ja teadmised on<br>laitmatud.                                                                   | 100                             | 5                                  |
| Omandatud                   | Õpilane tunneb õpitut väga hästi ja oskab<br>teadmisi rakendada.                                                | 75-99                           | 5 (90 – 99%)<br>4 (75 – 89%)       |
| Osaliselt<br>omandatud      | Õpilase teadmiste tase on hea ja ta oskab<br>õpitut rakendada, kuid on mõned lüngad<br>teadmistes või oskustes. | 50-74                           | 3                                  |
| Omandamata                  | Õpitulemused ei ole saavutatud.<br>Soorituseks tuleb uuesti valmistuda.                                         | 0-49                            | 2 (20 – 49%)<br>1 (0 – 19%)        |

(p. 16.14. täiendus – 1.-3. klassi sõnaliste hinnangute teisendamine viiepallisüsteemi, jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)

## Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

16.15.Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamise aluseks on kooli õppekavas toodud õppe- ja kasvatuseesmärgid, kodukord ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormid. Ootusi õpilase käitumisele ja hoolsusele tutvustab klassijuhataja õpilastele õppeaasta algul koos kooli kodukorraga.

16.16.Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamisel võtavad klassiõpetajad ja klassijuhatajad arvesse aineõpetajate ja tugispetsialistide poolt õpilasele antud kirjalikku ja suulist tagasisidet.

16.17.Teavet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta antakse üks kord õppeaastal toimuval arenguveestlusel, lisaks annavad õpetajad käitumisele ja hoolsusele nii suulist kui ka kirjalikku tagasisidet jooksvalt. Kirjalikku tagasisidet käitumisele ja hoolsusele annab klassijuhataja 1. – 3. klassis I poolaasta lõpus ja 4. – 9. klassis I trimestri lõpus, tagasiside väljendatakse tunnistusel. (p. 16.15. – 16.17. muudatus jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)

## Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

16.18.Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid/hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde/hinnangu teadasaamist, paludes esmalt aineõpetajalt selgitust.

16.19.Juhul, kui aineõpetaja põhjendus õpilast või tema seaduslikku esindajat ei rahulda, on õpilase seaduslikul esindajal võimalus esitada vastav kirjalik taotlus koos põhjendustega kooli direktorile. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul alates otsuse vastuvõtmise päevast. Direktor võib vajadusel kokku kutsuda komisjoni hinde või hinnangu vaidlustamise arutamiseks. Iga vaidlustus vaadatakse läbi individuaalselt.

## Järelvastamise ja järeltööde sooritamise kord

16.20.Järelvastamine on tegemata jäänud töö sooritamine (nt puudumise või muu õpetaja poolt aktsepteeritud põhjuse tõttu). Järeltöö on õpilasele pakutav võimalus mitterahuldavaks hinnatud töö teistkordseks sooritamiseks eesmärgiga saavutada positiivne hinne. Järelevastamiseks ja järeltöö sooritamiseks avaldab soovi õpilane pöördudes selleks suuliselt või kirjalikult õpetaja poole.

16.21.Tegemata töö korral kasutab õpetaja elektroonilises õppesüsteemis märget „T” koos kommentaariga, mis täpselt esitamata või tegemata on jäänud. Tegemata tööd on võimalik

esitada või sooritada 10 koolipäeva jooksul, erandiks on pikem haigus või muu kooli poolt kaalukaks hinnatud põhjus.

- 16.22.Kui õpilane ei esita tegemata tööd kokkulepitud ajaks või ei tule seda sooritama, hinnatakse seda hindegaga F, millele õpetaja lisab selgitava kommentaari.
- 16.23.Kui õpilase sooritus (kontrolltöö, tunnikontroll, rühmatöö, kirjand vm) on hinnatud hindegaga F, on tal järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva alates hinde kandmisest elektroonilisse õppesüsteemi. Koolist puudumise korral on õpilasel aega töö sooritamiseks või esitamiseks 10 koolipäeva alates kooli naasmisest.
- 16.24.Kui õpilane kasutab töö sooritamise ajal kõrvalist abi, milles polnud varasemalt kokku lepitud, siis võib sooritust hinnata hindegaga F.
- 16.25.Järelevastamist ja järeltööde sooritamist toetavad õpetajate poolt pakutavad konsultatsioonitunnid, mille toimumise aja leiab kooli kodulehelt. Konsultatsioonitunnis osalemine on õpilasele kohustuslik kui õpetaja seda vajalikuks peab. Sel juhul informeeritakse konsultatsioonitunnis osalemisest ka lapsevanemat. Vajadusel aitab klassijuhataja või tugispetsialist õpilasel koostada individuaalse järelevastamise plaani.

## **17.Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord**

- 17.1.Tõrvandi Kooli õppekorralduse aluseks on veendumus, et kvaliteetne haridus on kõikide õpilaste põhiõigus. Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest – tagada õpilasele võimetekohane ja kvaliteetne hariduse omandamine kodulähedases koolis koos teiste omaealiste õpilastega võimaldades selleks vajadusel individuaalset tuge. Individuaalse toe ja tugiteenuse pakkumisel arvestatakse haridusliku erivajadusega õpilase arenguvajadusi jälgides, et tagatud oleks ka teiste õpilaste õigus saada kvaliteetset haridust.
- 17.2.Tuge vajavate õpilaste õppe korraldamise kontekstis peab Tõrvandi Kool oluliseks ennetavaid tegevusi, sh. positiivse koolikliima hoidmine, süstemaatiline kiusuennetusega tegelemine, lapsevanemate kaasamine, laste kohanemise jälgimine, toetav füüsiline keskkond ja päevakava, klassi suhete teadlik juhtimine, lapsega tegelevate täiskasvanute vaheline koostöö, huvihariduse võimaluste pakkumine, tervishoiuteenuse kättesaadavus, emotsionaalse toe pakkumine.
- 17.3. Tõrvandi Kooli tugikeskus koosneb kahest harust. Mõlemal harul on oma juht. Tugikeskuse õpiharu keskendub tuge vajavate õpilaste toetamisele ja nende õppetöö ning keskkonna kohandamisele. Õpiharu juhi ülesannete hulka kuulub ka hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerimine. Sotsiaalpedagoogiline haru keskendub vaimse ja füüsilise tervise probleemide varajasele märkamisele ning õpilaste sotsiaalse ja karjäärialase arengu nõustamisele ja toetamisele. Mõlemad harud moodustavad ühtse ja tervikliku võrgustiku õpilaste, töötajate ja lapsevanemate nõustamiseks ja toetamiseks.

### **Tugiteenuste rakendamise kord**

- 17.4.Tugiteenuste rakendamise eesmärk on hariduslike erivajadustega õpilasele sobiva arengukeskkonna ja optimaalsete õpitingimuste pakkumine. Õpilase esmasteks toetajateks koolis on õpetajad, kes jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.

17.5.Tugispetsialistide teenust osutatakse üldjuhul koolis. Vanema nõusolekul ja kokkuleppel kooliga võib teenuseid osutada ka muus asukohas, tagades tugispetsialisti ja kooli vahelise vajaliku infovahetuse.

17.6.Tuge vajavate õpilaste toetamine koolis rakendub:

17.6.1.klassi tasandil, mida koordineerib klassiõpetaja või klassijuhataja – varajane märkamine, vestlus õpilasega, vestlus perega, õppe individualiseerimine ja diferentseerimine, TAJA/ainekonsultatsioonide pakkumine, kujundav hindamine, õpilase emotsionaalne toetamine, kohandatud õpikeskkond ja/või õppematerjalid;

17.6.2.kooli tasandil, mida koordineerivad õpitoe juht ja sotsiaalpedagoogilise töö juht – tugispetsialistide teenuse ja õpiabi pakkumine, individuaalse õppekava rakendamine, käitumise tugikava rakendamine, kohandatud koolikeskkond;

17.6.3. kooliväliselt, mida koordineerivad õpitoe juht ja sotsiaalpedagoogilise töö juht vastavalt oma tööloikudele, näiteks koolivälise nõustamismeeskonna, kohaliku omavalitsuse lastekaitsespetsialisti, piirkonnapolitseiniku kaasamine.

17.7.Õpilaste võimetekohaseks õpetamiseks sobiliku tugiteenuse väljaselgitamine toimub klassi- ja aineõpetaja, tugikeskuse, lapsevanemate ja vajadusel kohaliku omavalitsuse koostöös mudeli märkamine-kaardistamine-sekkumine-analüüsimine abil:

- **Märkamise etapis** kogutakse esmast infot lapse arengu ja hakkamasaamise kohta koolis. Märkamise etappi juhib lapse klassijuhataja kaasates võimalusel kõik lapsega töötavad täiskasvanud. Kui esmane info viitab, et lapse hakkamasaamist on vaja põhjalikumalt uurida, kaasab klassijuhataja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori.
- **Kaardistamise etapis** selgitatakse välja lapse olukord ja vajadused, probleemi ulatus, võimalikud põhjused ja seatakse edasise tegevuse eesmärk. Kaardistamise etappi juhib tugikeskuse õpiharu või sotsiaalpedagoogilise haru juht.
- **Sekkumise etapis** määratletakse lähtuvalt õpilase vajadustest tugiteenuste valik ja nende rakendamise kord. Toe rakendamise perioodil jälgivad kõik õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengudünaamikat ja toimetulekut koolis ning dokumenteerivad kogutud info õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil. Tugiteenuste rakendamist koordineerib tugikeskuse õpiharu või sotsiaalpedagoogilise haru juht.
- **Analüüsimise etapis** annab kool rakendatavate teenuste mõjule kaalutletud hinnangu. Analüüs toimub mõistliku aja jooksul peale tugiteenuste rakendamise algust ja jätkub vastavalt vajadusele. Etappi juhib hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator.

17.8.Rakendatava tugiteenuse maht ja sisu ei sõltu niivõrd õpilase meditsiinilisest diagnoosist või määratud puudest, kuivõrd sellest, millist õppekorraldust ja tugiteenuseid õpilane vajab.

*(p. 17.1. – 17.8. muudatused jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)*

## 18.Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

18.1.Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõppe,-info või-nõustamine) kättesaadavuse.

18.2.Karjääriõppe käigus arendab õpilane teadlikkust iseendast, oma võimetest, huvidest ja oskustest ning omandab teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest. Karjääriõppes on oluline koht õpioskuste, suhlemisoskuste, koostööoskuste ja infoga ümberkäimise oskuste arendamisel.

18.3.Õpilasele ja vanemale pakub esmast karjääriinfot ja karjäärinõustamist klassijuhataja arenguvestluste ja klassijuhataja töö käigus kaasates vajadusel ja võimalusel Töötukassa nõustamiskeskuse. Klassi- ja aineõpetajad korraldavad koostöös lastevanematega õppekäike ja erinevate elukutsete tutvustamist koolis.

18.4.Karjääriõpe rakendub läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu, III kooliastmes on õpilasel võimalik valikainena õppida õppeainet „Ettevõtlusõpetus“.

18.5.Kool soosib õpilaste ja töötajate „Tööle kaasa!“ päeval osalemist.

18.6.Karjäärialase info vahendajaks ja koolipoolseks nõustajaks on kooli karjäärikoordinaator, kes teeb koostööd klassijuhatajate, aineõpetajate ja Töötukassaga.

## **19.Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus**

19.1.Tõrvandi Kool taotleb lugupidavaid ja avatud suhteid kooli ja kodu vahel.

19.2.Kool tagab õpilasele ja vanemale teabe õpilase arengu, toimetuleku, õppe ja kasvatuse korralduse ning edasiõppimiste võimaluste kohta. Õppe- ja koolikorralduslik teave, kooli vastuvõtu tingimused ja kord ning kooli üle haldusjärelvalvet teostavate asutuste kontaktandmed on avalikustatud kooli veebilehel.

19.3.Hinnetest teavitamiseks ja koolielu puudutavate teadete edastamiseks õpilastele ja vanematele kasutab kool e-päevikut (Stuudium). Poolaasta algul teavitavad klassiõpetaja, aineõpetaja ja klassijuhataja õpilasi peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Vanematel on nimetatud infoga võimalik tutvuda e-päevikus.

19.4.Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks korraldab kool vähemalt üks kord aastas vanemate koosoleku. Klassikoosoleku korraldab klassiõpetaja või klassijuhataja vastavalt vajadusele.

19.5.Õpilastele ja vanematele tagab kool õppealase, sotsiaalpedagoogilise, psühholoogilise, eripedagoogilise, logopeedilise ja koolikorraldusliku nõustamise.

19.6.Üldjuhul on nõustamise vajaduse korral esmaseks kontaktisikuks klassiõpetaja või klassijuhataja, kes nõustab võimalusel ise või suunab õpilase või vanema vastavas valdkonnas nõustamist pakkuva koolitöötaja juurde.

19.7.Vajadusel nõustab kool õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

19.8.Nõustamine toimub üldjuhul järgmiselt:

- ainealane nõustamine – aineõpetaja, klassiõpetaja;
- sotsiaalpedagoogiline nõustamine (suhted, hakkamasaamine koolis) – klassijuhataja või sotsiaalpedagoog;
- eripedagoogiline nõustamine (õpiraskused) – eripedagoog;
- psühholoogia-alane nõustamine (vaimne tervis) – koolipsühholoog;
- õppe- ja koolikorralduslikud küsimused – klassijuhataja, õppejuht, direktor;
- nõustamine suulise ja kirjaliku kõne arendamisel – logopeed.

## 20. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 20.1. Koostöö ja töö planeerimine Tõrvandi Koolis lähtub kooli põhiväärtustest ning on rajatud vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel põhinevale organisatsioonikultuurile.
- 20.2. Tõrvandi Kooli õpetaja on professionaal, kes planeerib oma töö kooli väärtustest, õpetaja ametijuhendist, õppe- ja kasvatuseesmärkidest, õppekavast, üldtööplaanist ning kooli materiaalsest ja vaimsest ressursist lähtudes. Igal õpetajal ja kooli töötajal on võimalik osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, aruteludes, tegevuste planeerimises ja otsuste langetamises.
- 20.3. Õpetajate koostöö ja töö planeerimine toimub nii klasside vahel lennuseselt kui ka kooliastmeti, soodustades lõimingut.
- 20.4. Vastavalt vajadusele moodustatakse koolis töörühmi, mis tegelevad kooli arendustegevuse, õppe- ja kasvatustegevuste disaini või mõne kool jaoks olulise teema või küsimuse lahendamisega. Sisend töörühma käivitamiseks võib tulla igalt koolimeeskonna liikmelt, selle tegevus ja liikmelisus kooskõlastatakse direktoriga; töörühmade tööd koordineerib õppejuht.
- 20.5. Õpetajate koostöö korralduslikuks vormiks on muuhulgas regulaarsed infominutid, koostöötunnid ja koostööpäevad, milleks võimaldatakse aega.
- 20.6. Infominutid aktuaalse info jagamiseks toimuvad üks kord nädalas. Õpetajate koostöötunnid toimuvad üldjuhul iganädalaselt ja nende eesmärk on õppe- ja kasvatustegevuste, ürituste ja lõimingu ühine planeerimine ning jooksvate küsimuste lahendamine. Õpetajate koostööpäevad toimuvad üldjuhul koolivaheaegadel ja nende eesmärk on õppe- ja kasvatustegevuste disain järgmiseks perioodiks, kooliarendus, ühiste eesmärkide seadmine, arenemine meeskonnana ja õpetajana. Koolivaheaegadel toimuvate koostööpäevade toimumise aeg planeeritakse kooli üldtööplaanis.
- 20.7. Õppe- ja kasvatustegevuste analüüsimine ja hindamine ning õppe- ja kasvatusalaste otsuste tegemine toimub kooli õppenõukogus.
- 20.8. Õpetajad teevad koostööd teiste valla haridusasutuste õpetajatega õpilasvõistluste ja sündmuste läbiviimiseks ning valla haridusvõrgu arengukava elluviimiseks. Samuti tehakse õppe- ja kasvatustööd toetavate tegevuste korraldamiseks.

## 21. Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise alused

- 21.1. Tõrvandi Kool arvestab vanema taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õpinguid koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- 21.2. Vastava taotluse esitab lapsevanem õppejuhile Stuudiumis leitaval vormil. Taotlusele lisab vanem väljaspool kooli toimuva õppe õppekava või kirjelduse.
- 21.3. Mitteformaalõppes või teises õppeasutuses õpitava vastavust Tõrvandi Kooli või õpilase individuaalse õppekavaga hindab õppejuht. Vajadusel kaasab õppejuht õpetaja(d), tugispetsialisti(d), õpet pakkuva asutuse või organisatsiooni ja lapsevanema. Õppe vastavuse hindamisel arvestatakse konkreetse koolis õpetatava õppeaine hindamise erisusi.

21.4. Vanema taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsustab õppejuht, võttes arvesse õpetaja(te) ja tugispetsialistide hinnangut. Taotlus vaadatakse läbi 30 päeva jooksul peale selle esitamist ning otsus esitatakse vanemale Stuudiumi kaudu.

21.5. Taotluse rahuldamise järel koostatakse koostöös osapooltega õpilase kooliväliste õpingute arvestamise kokkulepe või individuaalne õppekava, kus kirjeldatakse, mis erisusi ja kui kauaks tehakse õpilase õppekorralduses (sh kus viibib õpilane juhul kui ta õppetundides ei osale); mis õpitulemused saavutab õpilane väljaspool kooli; õpilase arengu tagasisidestamise ja hindamise korraldus; kuidas toimub infovahetus teise õppeasutuse või mitteformaalõppe pakkuja vahel.

21.6. Tõendatud juhtudel saab vanem taotleda ka varem omandatud õpitulemuste arvestamist õpitava osana (nt väljaspool kooli läbitud ujumise algõpetuse kursus).

21.7. Teises haridusasutuses õppimise või mitteformaalses õppes osalemise tagab lapsevanem.

21.8. Kui ilmneb, et väljaspool kooli pakutav õpe siiski ei ole vastavuses kooli või õpilase individuaalse õppekavaga või õpitulemuste saavutamisel ilmnevad raskused, omandab õpilane õpitulemused koos teiste õpilastega kooli õppekava ja -korralduse järgi.

*(p. 21 – 21.8. jõustunud direktori 14.10.2025 käskkirjaga nr 1-6/34)*

## **22. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord**

22.1. Kooli õppekava arendamine on pidev protsess, milles osaleb kogu kooli kogukond.

22.2. Õigus õppekava täiendamise ettepanekuteks on kõigil kooli kogukonna liikmetel: õpilastel õpilasesinduse kaudu, vanematel hoolekogu kaudu, õpetajatel ja teistel kooli töötajatel ning kooli pidajal.

22.3. Muudatusettepanekud arutatakse läbi õppekava arendusmeeskonnas ja esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

22.4. Kooli õppekava uuendatakse pärast põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning gümnaasiumi riikliku õppekava uuendamise järel.